

ወደ ኤፌሶን ሰዎች

፩ በእግዚአብሔር ፈቃድ የኢየሱስ ክርስቶስ ሐዋርያ የሆነ ጳውሎስ፣ በኤፌሶን ላሉት ቅዱሳን በክርስቶስ ኢየሱስም ላሉት ምእመናን፤ ፪ ከእግዚአብሔር ከአባታችን ከጌታም ከኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋና ሰላም ለእናንተ ይሁን። ፫ በክርስቶስ በሰማያዊ ስፍራ በመንፈሳዊ በረከት ሁሉ የባረከን የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ አምላክና አባት ይባረክ። ፬ ዓለም ሳይፈጠር፣ በፊቱ ቅዱሳንና ነውር የሌለን በፍቅር እንሆን ዘንድ በክርስቶስ መረጠን። ፭ በባን ፈቃዱ እንደ ወደደ፣ በኢየሱስ ክርስቶስ ሥራ ለእርሱ ልጆች ልንሆን አስቀድሞ ወሰነን። ፮ በውድ ልጇም እንዲያው የሰጠን የጸጋው ክብር ይመስገን ዘንድ ይህን አደረገ። ፯ በውድ ልጇም፣ እንደ ጸጋው ባለ ጠግነት መጠን፣ በደው የተደረገ ቤዛነታችንን አገኘን እርሱም የበደላችን ስርየት። ፰ ጸጋውንም በጥበብና በአእምሮ ሁሉ አበዛልን። ፱ በክርስቶስ ለማድረግ እንደ ወደደ እንደ አሳቡ፣ የፈቃዱን ምሥጢር አስታውቆናልና፤ ፲ በዘመን ፍጻሜ ይደረግ ዘንድ ያለው አሳቡም በሰማይና በምድር ያለውን ሁሉ በክርስቶስ ለመጠቅለል ነው። ፲፩ እንደ ፈቃዱ ምክር ሁሉን የሚሠራ እንደ እርሱ አሳብ፣ አስቀድመን የተወሰነን በክርስቶስ ደግሞ ርስትን ተቀበልን። ፲፪ ይኸውም፣ በክርስቶስ አስቀድመን ተሰፋ ያደረግን እኛ ለክብሩ ምስጋና እንሆን ዘንድ ነው። ፲፫ እናንተም ደግሞ የእውነትን ቃል፣ ይኸውም የመዳናችሁን ወንጌል፣ ስምታችሁ ደግሞም በክርስቶስ አምናችሁ፣ በተሰፋው መንፈስ በመንፈስ ቅዱስ ታተማችሁ፤ ፲፬ እርሱም የርስታችን መያዣ ነው፣ ለእግዚአብሔር ያለውን ሁሉ እስኪዋጅ ድረስ፣ ይህም ለክብሩ ምስጋና ይሆናል። ፲፭ ስለዚህ እኔ ደግሞ በእናንተ ዘንድ ስለሚሆን በጌታ በኢየሱስ ስለ ማመንና ለቅዱሳን ሁሉ ስለሚሆን መውደድ ስምቼ፣ ፲፮ ስለ እናንተ እያመሰገንሁ ስጸልይ ስለ እናንተ ማሳሰብን አልተውም፤ ፲፯ የክብር አባት የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ አምላክ እርሱን በማወቅ የጥበብንና የመገለጥን መንፈስ እንዲሰጣችሁ አለምናለሁ። ፲፰-፳፪ ሁሉንም ከእግሩ በታች አሰገዛለት ከሁሉ በላይም ራስ

እንዲሆን ለቤተ ክርስቲያን ሰጠው። ፳፫ እርሰዎም አካሉና ሁሉን በሁሉ የሚሞላ የእርሱ ሙሉቱ ናት።

፫

፩-፫ በእነዚህም ልጆች መካከል እኛ ሁላችን ደግሞ፣ የሥጋችንንና የልቡናችንን ፈቃድ እያደረግን፣ በሥጋችን ምቹት በፊት እንኖር ነበርን እንደ ሌሎቹም ደግሞ ከፍጥረታችን የቁጣ ልጆች ነበርን። ፬ ነገር ግን እግዚአብሔር በምሕረቱ ባለ ጠጋ ስለ ሆነ፣ ፭ ከወደደን ከትልቅ ፍቅሩ የተነሣ በበደላችን ሙታን እንኳ በሆንን ጊዜ ከክርስቶስ ጋር ሕይወት ሰጠን፣ በጸጋ ድናችኋልና፣ ፮ ጸጋው በእምነት አድኖአችኋልና፤ ይህም የእግዚአብሔር ሰጦታ ነው እንጂ ከእናንተ አይደለም፤ ፯ ማንም እንዳይመካ ከሥራ አይደለም። ፰ እኛ ፍጥረቱ ነንና፤ እንመላለስበት ዘንድ እግዚአብሔር አሰቀድሞ ያዘጋጀውን መልካሙን ሥራ ለማድረግ በክርስቶስ ኢየሱስ ተፈጠርን። ፱ ስለዚህ እናንተ አሰቀድሞ በሥጋ አሕዛብ የነበራችሁ፣ በሥጋ በእጅ የተገረዙ በተባሉት ያልተገረዙ የተባላችሁ፣ ይህን አሰቡ፤ ፲ በዚያ ዘመን ከእስራኤል መንግሥት ርቃችሁ ለተሰፋውም ቃል ኪዳን እንግዶች ሆናችሁ በዚህም ዓለም ተሰፋን አጥታችሁ ከእግዚአብሔርም ተለይታችሁ ያለ ክርስቶስ ነበራችሁ። ፲፫ አሁን ግን እናንተ በፊት ርቃችሁ የነበራችሁ በክርስቶስ ኢየሱስ ሆናችሁ በክርስቶስ ደም ቀርባችኋል። ፲፬-፲፮ ጥልንም በመስቀሉ ገድሎ በእርሱ ሁለታቸውን በአንድ አካል ከእግዚአብሔር ጋር ያስታርቅ ዘንድ ነው። ፲፯ መጥቶም ርቃችሁ ለነበራችሁ ለእናንተ ሰላምን፣ ቀርበው ለነበሩትም ሰላምን የምሰራች ብሎ ሰበከ፤ ፲፰ በእርሱ ሥራ ሁላችን በአንድ መንፈስ ወደ አብ መግባት አለንና። ፲፱ እንግዲያስ ከእንግዲህ ወዲህ ከቅዱሳን ጋር ባላገሮችና የእግዚአብሔር ቤተ ሰዎች ናችሁ እንጂ እንግዶችና መጻተኞች አይደላችሁም። ፳ በሐዋርያትና በነቢያት መሠረት ላይ ታንጻጽኋል፣ የማዕዘኑም ራስ ድንጋይ ክርስቶስ ኢየሱስ ነው፤ ፳፩ በእርሱም ሕንጻ ሁሉ እየተገጠመ በጌታ ቅዱስ ቤተ መቅደስ እንዲሆን ያድጋል፤ ፳፪ በእርሱም እናንተ ደግሞ ለእግዚአብሔር መኖሪያ ለመሆን በመንፈስ አብራችሁ ትሠራላችሁ።

፫

፩ ስለዚህም አሕዛብ ስለ ሆናችሁ ስለ እናንተ የክርስቶስ ኢየሱስ እስር የሆንሁ እኔ ጳውሎስ ለእግዚአብሔር እንበረከካለሁ። ፪ ለእናንተ ስለ ተሰጠኝ ስለ እግዚአብሔር ጸጋ መጋቢት በእርግጥ ሰምታችኋል፤ ፫ አስቀድሜ በአጭሩ እንደ ጻፍሁ፣ ይህን ምሥጢር በመግለጥ አስታወቀኝ፤ ፬ ይህንም ስታነቡ የክርስቶስን ምሥጢር እንዴት እንደማስተውል ልትመለከቱ ትችላላችሁ፤ ፭-፮ እንደ ኃይሉ ሥራ እንደ ተሰጠኝም እንደ እግዚአብሔር ጸጋ ሰጦታ መጠንየወንጌል አገልጋይ ሆንሁለት። ፯-፲ ብዙ ልዩ ልዩ የእግዚአብሔር ጥበብ አሁን በቤተ ክርስቲያን በኩል በስማያዊ ሰፍራ ውስጥ ላሉት አለቆችና ሥልጣናት ትታወቅ ዘንድ፤ ፲፩ ይህም በክርስቶስ ኢየሱስ በጌታችን የፈጸመው የዘላለም አሳብ ነበረ፣ ፲፪ በእርሱም ዘንድ ባለ እምነታችን በኩል በመታመን ድፍረትና መግባት በእርሱ አለን። ፲፫ ስለዚህ ስለ እናንተ ሰላላ መከራዬ እንዳትታክቱ እለምናችኋለሁ፣ ክብራችሁ ነው። ፲፬-፳ እንግዲህ በእኛ እንደሚሠራው ኃይል መጠን ከምንለምነው ወይም ከምናስበው ሁሉ ይልቅ እጅግ አብልጦ ሊያደርግ ለሚቻለው፣ ፳፩ ለእርሱ በቤተ ክርስቲያን በክርስቶስ ኢየሱስ እስከ ትውልዶች ሁሉ ከዘላለም እስከ ዘላለም ክብር ይሁን፤ አሜን።

፬

፩ እንግዲህ በጌታ እስር የሆንሁ እኔ በተጠራችሁበት መጠራታችሁ እንደሚገባ ትመላለሱ ዘንድ እለምናችኋለሁ፤ ፪ በትሕትና ሁሉና በየዋህነት በትዕግሥትም፤ እርስ በርሳችሁ በፍቅር ታገሡ፤ ፫ በሰላም ማሰሪያ የመንፈስን አንድነት ለመጠበቅ ትጉ። ፬ በመጠራታችሁ በአንድ ተስፋ እንደ ተጠራችሁ አንድ አካልና አንድ መንፈስ አለ፤ ፭ አንድ ጌታ አንድ ሃይማኖት አንዲት ጥምቀት፤ ፮ ከሁሉ በላይ የሚሆን በሁሉም የሚሠራ በሁሉም የሚኖር አንድ አምላክ የሁሉም አባት አለ። ፯ ነገር ግን እንደ ክርስቶስ ሰጦታ መጠን ለእያንዳንዳችን ጸጋ ተሰጠን። ፰ ስለዚህ። ወደ ላይ በወጣ ጊዜ ምርኮን ማረከ ለሰዎችም ሰጦታን ሰጠ ይላል። ፱ ወደ ምድር ታችኛ ክፍል ደግሞ ወረደ ማለት ካልሆነ፣ ይህ ወጣ ማለት ስምን ማለት ነው? ፲ ይህ የወረደው ሁሉን ይሞላ ዘንድ

ከሰማያት ሁሉ በላይ የወጣው ደግሞ ያው ነው። ፲፩ እርሱም እንደንደቹ ሐዋርያት፣ ሌሎቹም ነቢያት፣ ሌሎቹም ወንጌልን ሰባኪዎች፣ ሌሎቹም እረኞችና አስተማሪዎች እንዲሆኑ ሰጠ፤ ፲፪-፲፬ እንደ ሰሕተት ሽንገላ ባለ ተንኮል በሰዎችም ማታለል ምክንያት በትምህርት ነፋስ ሁሉ እየተፍገመገምን ወዲያና ወዲህም እየተንሳፈፍን ሕፃናት መሆን ወደ ፊት አይገባንም። ፲፮ ነገር ግን እውነትን በፍቅር እየያዘን በነገር ሁሉ ወደ እርሱ ራስ ወደሚሆን ወደ ክርስቶስ እንደግ፤ ፲፱ ከእርሱም የተነሣ አካል ሁሉ እያንዳንዱ ክፍል በልክ እንደሚሠራ፣ በተሰጠለት በጅምት ሁሉ እየተገጠመና እየተያያዘ፣ ራሱን በፍቅር ለማነጽ አካሉን ያሳድጋል። ፲፯ እንግዲህ አሕዛብ ደግሞ በአእምሮአቸው ከንቱነት እንደሚመላለሱ ከእንግዲህ ወዲህ እንዳትመላለሱ እላለሁ በጌታም ሆኜ እመስክራለሁ። ፲፰ እነርሱ ባለማወቃቸው ጠንቅ በልባቸውም ደንዳንነት ጠንቅ ልቡናቸው ጨለመ። ከእግዚአብሔርም ሕይወት ራቁ፤ ፲፱ ደንዘዘውም በመመኘት ርኩሳትን ሁሉ ለማድረግ ራሳቸውን ወደ ሴሰኝነት አሳልፈው ሰጡ። ፳ እናንተ ግን ክርስቶስን እንደዚህ አልተማራችሁም፤ ፳፩ በእርግጥ ሰዎታችሁታልና፣ እውነትም በኢየሱስ እንዳለ በእርሱ ተምራችኋል፤ ፳፪ ፊተኛ ኑሮአችሁን እያሰባችሁ እንደሚያታልል ምቹት የሚጠፋውን አሮጌውን ሰው አስወግዱ። ፳፫ በአእምሮአችሁም መንፈስ ታደሱ። ፳፬ ለእውነትም በሚሆኑ ጽድቅና ቅድስና እንደ እግዚአብሔር ምሳሌ የተፈጠረውን አዲሱን ሰው ልቦሱ። ፳፭ ስለዚህ ውሽትን አሰወግዳችሁ፣ እርስ በርሳችን ብልቶች ሆነናልና እያንዳንዳችሁ ከባልንጀሮቻችሁ ጋር እውነትን ተነጋገሩ። ፳፮ ተቆጡ ኃጢአትንም አታድርጉ፤ ፳፯ በቁጣችሁ ላይ ፀሐይ አይግባ፣ ለዲያብሎስም ፈንታ አትሰጡት። ፳፰ የሰረቀ ከእንግዲህ ወዲህ አይሰረቅ፣ ነገር ግን በዚያ ፈንታ ለጎደለው የሚያካፍለው እንዲኖርለት በገዛ እጆቹ መልካምን እየሠራ ይድከም። ፳፱ ለሚሰሙት ጸጋን ይሰጥ ዘንድ፣ እንደሚያስፈልግ ለማነጽ የሚጠቅም ማናቸውም በጎ ቃል እንጂ ክፉ ቃል ከአፋችሁ ከቶ አይውጣ። ፴ ለቤዛም ቀን የታተማችሁበትን ቅዱሱን የእግዚአብሔርን መንፈስ አታሳዘኑ። ፴፩ መራርነትና ንዴት ቁጣም ጨክትም መሳደብም ሁሉ ከክፋት ሁሉ ጋር ከእናንተ ዘንድ ይወገድ። ፴፪ እርስ በርሳችሁም ቸሮችና ርኅሩኖች ሁኑ፣ እግዚአብሔርም ደግሞ በክርስቶስ ይቅር እንዳላችሁ ይቅር ተባባሉ።

፳

፩ እንግዲህ እንደ ተወደዱ ልጆች እግዚአብሔርን የምትከተሉ ሁኑ። ፪ ክርስቶስም ደግሞ እንደ ወደዳችሁ ለእግዚአብሔርም የመዓዛ ሽታ የሚሆንን መባንና መሥዋዕትን አድርጎ ስለ እናንተ ራሱን አሳልፎ እንደ ሰጠ በፍቅር ተመላለሱ። ፫ ለቅዱሳን እንደሚገባ ግን ዝሙትና ርኩሳት ሁሉ ወይም መመኘት በእናንተ ዘንድ ከቶ አይሰማ፤ ፬ የሚያሳፍር ነገርም የሰንፍና ንግግርም ወይም ዋዛ የማይገቡ ናቸውና አይሁኑ። ይልቁን ምስጋና እንጂ። ፭ ይህን እወቁ፤ አመንዝራም ቢሆን ወይም ርኩሳ ወይም የሚመኝ እርሱም ጣዖትን የሚያመልክ በክርስቶስና በእግዚአብሔር መንግሥት ርስት የለውም። ፮ ከዚህ የተነሣ በማይታዘዙት ልጆች ላይ የእግዚአብሔር ቁጣ ይመጣልና ማንም በከንቱ ንግግር አያታልላችሁ። ፯ እንግዲህ ከእነርሱ ጋር ተካፋዮች አትሁኑ፤ ፰ ቀድሞ ጨለማ ነበራችሁና፤ አሁን ግን በጌታ ብርሃን ናችሁ፤ ፱-፲፩ ፍሪም ከሌለው ከጨለማ ሥራ ጋር አትተባበሩ፤ ይልቁን ግለጡት እንጂ፤ ፲፪ እነርሱ በሰው ሰላማዊደርጉት መናገር እንኳ ነውር ነውና፤ ፲፫ ሁሉ ግን በብርሃን ሲገለጥ ይታያል፤ የሚታየው ሁሉ ብርሃን ነውና። ፲፬ ስለዚህ። አንተ የምትተኛ ንቃ ከሙታንም ተነሣ ክርስቶስም ያበራልሃል ይላል። ፲፭ እንግዲህ እንደ ጥበበኞች እንጂ ጥበብ እንደሌላቸው ሳይሆን እንዴት እንድትመላለሱ በጥንቃቄ ተጠበቁ፤ ፲፮ ቀኖቹ ክፋዎች ናቸውና ዘመኑን ዋጁ። ፲፯ ስለዚህ የጌታ ፈቃድ ምን እንደ ሆነ አስተውሉ እንጂ ሞቾች አትሁኑ። ፲፰ መንፈስ ይሙላባችሁ እንጂ በወይን ጠጅ አትሰከሩ ይህ ማባከን ነውና፤ ፲፱ በመዝሙርና በዝማሬ በመንፈሳዊም ቅኔ እርስ በርሳችሁ ተነጋገሩ፤ ለጌታ በልባችሁ ተቀኙና ዘምሩ፤ ፳ ሁልጊዜ ስለ ሁሉ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ስም አምላካችንንና አባታችንን ስለ ሁሉ አመስግኑ። ፳፩ ለእያንዳንዳችሁ በክርስቶስ ፍርሃት የተገዛችሁ ሁኑ። ፳፪ ሚስቶች ሆይ፤ ለጌታ እንደምትገዙ ለባሎቻችሁ ተገዙ፤ ፳፫ ክርስቶስ ደግሞ የቤተ ክርስቲያን ራስ እንደ ሆነ እርሱም አካሉን የሚያድን እንደ ሆነ ባል የሚሰት ራስ ነውና። ፳፬ ዲሩ ግን ቤተ ክርስቲያን ለክርስቶስ እንደምትገዛ እንዲሁ ሚስቶች ደግሞ በሁሉ ለባሎቻቸው ይገዙ። ፳፭-፳፯ እድፈት ወይም የፊት መጨማደድ ወይም እንዲህ ያለ ነገር ሳይሆንባት

ቅድስትና ያለ ነውር ትሆን ዘንድ ክብርት የሆነችን ቤተ ክርስቲያን ለራሱ እንዲያቀርብ ፈለገ። ፳፯ እንዲሁም ባሎች ደግሞ እንደ ገዛ ሥጋቸው አድርገው የገዛ ሚስቶቻቸውን ሊወዱአቸው ይገባቸዋል። የገዛ ሚስቱን የሚወድ ራሱን ይወዳል፤ ፳፱-፴፩ ስለዚህ ሰው አባቱንና እናቱን ይተዋል ከሚሰቱም ጋር ይተባበራል ሁለቱም አንድ ሥጋ ይሆናሉ። ፴፪ ይህ ምሥጢር ታላቅ ነው። እኔ ግን ይህን ስለ ክርስቶስና ስለ ቤተ ክርስቲያን እላለሁ። ፴፫ ሆኖም ከእናንተ ደግሞ እያንዳንዱ የገዛ ሚስቱን እንዲህ እንደ ራሱ አድርጎ ይውደዳት፤ ሚስቱም ባልዋን ትፍራ።

፮

፩ ልጆች ሆይ፣ ለወላጆቻችሁ በጌታ ታዘዙ፣ ይህ የሚገባ ነውና። ፪-፬ እናንተም አባቶች ሆይ፣ ልጆቻችሁን በጌታ ምክርና በተግሣጽ አሳድጉአቸው እንጂ አታስቆጡአቸው። ፭ ባሪያዎች ሆይ፣ ለክርስቶስ እንደምትታዘዙ በፍርሃትና በመንቀጥቀጥ በልባችሁ ቅንነት በሥጋ ጌቶቻችሁ ለሆኑ ታዘዙ፤ ፮ የእግዚአብሔርን ፈቃድ እንደሚያደርጉ እንደ ክርስቶስ ባሪያዎች እንጂ ለሰው ደስ እንደምታስኙ ለታይታ የምትገዙ አትሁኑ። ፯ ለሰው ሳይሆን ለጌታ እንደምትገዙ በትጋትና በበጎ ፈቃድ ተገዙ፤ ፰ ባሪያ ቢሆን ወይም ጨዋ ሰው፣ እያንዳንዱ የሚያደርገውን መልካም ነገር ሁሉ ከጌታ በብድራት እንዲቀበለው ታውቃላችሁና። ፱ እናንተም ጌቶች ሆይ፣ ዛቻውን ትታችሁ እንዲሁ አድርጉላቸው፤ በእነርሱና በእናንተ ላይ የሚገዛው ጌታ በሰማይ እንዳለ ለሰው ፊትም እንዳያደላ ታውቃላችሁና። ፲ በቀረውስ በጌታና በኃይሉ ችሎት የበረታችሁ ሁኑ። ፲፩ የዲያብሎስን ሽንገላ ትቃወሙ ዘንድ እንዲቻላችሁ የእግዚአብሔርን ዕቃ ጦር ሁሉ ልበሱ። ፲፪ መጋደላችን ከደምና ከሥጋ ጋር አይደለምና፣ ከአለቆችና ከሥልጣናት ጋር ከዚህም ከጨለማ ዓለም ገዡች ጋር በሰማያዊም ስፍራ ካለ ከክፋት መንፈሳውያን ሠራዊት ጋር ነው እንጂ። ፲፫ ስለዚህ በክፋው ቀን ለመቃወም፣ ሁሉንም ፈጽማችሁ ለመቆም እንድትችሉ የእግዚአብሔርን ዕቃ ጦር ሁሉ አንሁ። ፲፬-፲፮ በሁሉም ላይ ጨምራችሁ የሚንበለበሉትን የክፋውን ፍላጻዎች ሁሉ ልታጠፉ የምትችሉበትን የእምነትን ጋሻ አንሁ፤ ፲፯ የመዳንንም ራስ ቁር

የመንፈስንም ሰይፍ ያዙ እርሱም የእግዚአብሔር ቃል ነው።
 ፲፯ በጸሎትና በልመናም ሁሉ ዘወትር በመንፈስ ጸልዩ፤ በዚህም
 ኢሳብ ስለ ቅዱሳን ሁሉ እየለመናችሁ በመጽናት ሁሉ ትጉ፤
 ፲፱ ደግሞ የወንጌልን ምሥጢር በግልጥ እንዳስታውቅ አፊን
 በመክፈት ቃል ይሰጠኝ ዘንድ ስለ እኔ ለምኑ፤ ፳ ስለ ወንጌልም
 በሰንሰለት መልእክተኛ የሆንሁ። መናገር እንደሚገባኝ ስለ
 እርሱ በግልጥ እናገር ዘንድ ለምኑ። ፳፩ ነገር ግን እናንተ ደግሞ
 እንዴት እንዳለሁ ኑሮዬን እንድታውቁ የተወደደ ወንድምና በጌታ
 የታመነ አገልጋይ ቲኪቆስ ሁሉን ያስታውቃችኋል፤ ፳፪ ወሬአችንን
 እንድታውቁና ልባችሁን እንዲያጽናና ወደ እናንተ የምልከው
 ስለዚህ ምክንያት ነው። ፳፫ ከእግዚአብሔር አብ ከጌታም
 ከኢየሱስ ክርስቶስ ሰላምና ፍቅር ከእምነት ጋር ለወንድሞች
 ይሁን። ፳፬ ጌታችንን ኢየሱስ ክርስቶስን ባለመጥፋት ከሚወዱ
 ሁሉ ጋር ጸጋ ይሁን፤ አሜን።

መጽሐፍ ቅዱስ
The New Testament in the Amharic language of Ethiopia

copyright © 1962, 2003 United Bible Societies

Language: አማርኛ (Amharic)

Amharic NT

Revised Amharic Bible in XML (2003).

Printed version by United Bible Societies (C)1962.

E-Text in transliterated ASCII format by Lapsley/Brooks Foundation 1994.

Unicode UTF-8 transformation and XML-tagging by Dirk Röckmann 2003 (www.nt-text.net).

With kind permission of the Bible Society of Ethiopia.

Every non-commercial work using this data in any form must fully include this copyright statement!

Every commercial use of parts or the complete data in any form needs written permission of the Bible Society of Ethiopia!

2014-09-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

2432e07d-4260-5d76-afcb-ce35bd1c48b7